

SEO/05/01/2023

Sz. P. Anna Moskwa

Minister Klimatu i Środowiska

Szanowna Pani Minister,

Działając w imieniu Stowarzyszenia Energii Odnawialnej, w związku z uchwaleniem przez Sejm RP na posiedzeniu w dniu 26 stycznia 2023 r. *pilnego rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw oraz niektórych innych ustaw* (druk sejmowy nr 2973, dalej: „Ustawa”) i skierowaniem przedmiotowej ustawy do prac w Senacie, poniżej przekazujemy stanowisko Stowarzyszenia w tym zakresie.

Uprzejmie informujemy, że art. 10 ustawy zawiera poprawki do *ustawy z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku* (dalej: „Ustawa o środkach nadzwyczajnych”) dotyczące między innymi zmiany definicji umowy sprzedaży energii elektrycznej oraz sposobu obliczania ceny rynkowej.

Zgodnie z art. 10 pkt 6 Ustawy w zakresie dodawanego art. 23 ust. 2c w Ustawie o środkach nadzwyczajnych, „*przy obliczaniu średniej ważonej wolumenem ceny rynkowej sprzedanej energii elektrycznej, o której mowa w ust. 1, 2 i 2b, należy uwzględnić **wszystkie dodatkowe rozliczenia pieniężne** podmiotów, o których mowa w art. 21, wynikające z zapisów zawartych umów sprzedaży energii elektrycznej lub innych umów, **w których dodatkowe rozliczenia pieniężne zależą od ilości lub wartości sprzedanej energii elektrycznej.***”

Jednocześnie zgodnie z art. 10 pkt 1 lit. b Ustawy w zakresie zmiany art. 2 pkt 8 Ustawy o środkach nadzwyczajnych, cenę rynkową ustala się w ramach *umowy związanej ze sprzedażą energii elektrycznej obejmującej w szczególności instrumenty finansowe w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz.U. z 2022 r. poz. 1500, 1488, 1933 i 2185), lub gwarancje pochodzenia w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2022 r. poz. 1378 i 1383), zwanej dalej „ustawą o odnawialnych źródłach energii”, w których dodatkowe rozliczenia pieniężne zależą od ilości lub wartości sprzedanej energii elektrycznej;*

Przywołana zmiana w praktyce skutkować będzie koniecznością uwzględniania przychodów z tytułu między innymi obrotu gwarancjami pochodzenia przez wytwórców i spółki obrotu w cenie rynkowej, która zgodnie z Ustawą o środkach nadzwyczajnych podlega limitowi ceny.

Gwarancja pochodzenia zgodnie z *ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii* (dalej: „ustawa OZE”) jest jedynym dokumentem poświadczającym odbiorcy końcowemu, że określona w tym dokumencie ilość energii elektrycznej wprowadzonej do sieci dystrybucyjnej lub sieci przesyłowej została wytworzona z odnawialnych źródeł energii w instalacjach odnawialnych źródeł energii. Jednocześnie z gwarancji pochodzenia, w odróżnieniu od świadectw pochodzenia w rozumieniu art. 44 ustawy OZE, nie wynikają prawa majątkowe, nie ma również podmiotów ustawowo zobowiązanych do umarzania tych dokumentów.

Należy więc podkreślić, że system gwarancji pochodzenia ma charakter całkowicie dobrowolny, a ewentualna decyzja o wykorzystaniu energii z instalacji odnawialnych źródeł energii pozostaje jedynie w gestii danego odbiorcy końcowego. Wzrost zapotrzebowania na gwarancje pochodzenia wynika więc ze stale rosnącej świadomości konsumentów i przedsiębiorstw w zakresie ochrony środowiska i problematyki zrównoważonego rozwoju. System gwarancji pochodzenia nie generuje kosztów dla odbiorców końcowych, którzy nie są zainteresowani korzystaniem z energii zeroemisyjnej.

Co istotne, osiągnięcie przychodów z tytułu zbycia gwarancji pochodzenia przez inwestorów realizujących projekty OZE powoduje, że są oni bardziej konkurencyjni w procesie zabezpieczania taryfy w systemie aukcyjnym, co w konsekwencji przekłada się na zmniejszenie kosztów związanych z funkcjonowaniem systemów wsparcia, przynajmniej pomoc publiczną w formule konkurencyjnej i ogólnym obniżeniem cen energii elektrycznej na rynku.

Należy odnotować, że wzrost zainteresowania gwarancjami pochodzenia nie byłby możliwy bez zmian regulacyjnych pozwalających na uszczelnianie systemu i usprawnianie obrotu gwarancjami pochodzenia. Podejmowane działania o charakterze regulacyjnym w ostatnich latach umożliwiły przeprowadzenie istotnych modyfikacji w ramach polskiego systemu gwarancji pochodzenia.

Udoskonalenia realizowane na poziomie krajowych regulacji ukierunkowane są między innymi na ujednolicenie polskiego systemu z rynkiem europejskim i dostosowanie do standardu stosowanego przez *Association of Issuing Bodies* („AIB”), europejskiego stowarzyszenia zrzeszającego podmioty wydające gwarancje pochodzenia. Powyższe znalazło odzwierciedlenie w *rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustawy* (numer wykazu UC99).

Należy odnotować, że przystąpienie Urzędu Regulacji Energetyki, jako organu wydającego gwarancje pochodzenia w Polsce, do AIB znacząco zwiększyłyby wiarygodność krajowych instrumentów na rynku europejskim zapewniając, że nie występuje podwójne naliczanie energii z odnawialnych źródeł energii w przypadku polskich gwarancji. Ujednolicenie procedur i narzędzi wykorzystywanych w obrocie gwarancjami pochodzenia stanowi kluczowy aspekt dalszego rozwoju polskiego systemu gwarancji pochodzenia i pozwoliłoby na uzyskanie płynnego obrotu tymi instrumentami pomiędzy rynkiem polskim a zagranicznymi, który obecnie jest niemożliwy.

Powyższe umożliwiłoby dalszy wzrost wartości polskich gwarancji pochodzenia, pozwalając na optymalizację przychodów wytwórców, w oparciu o dobrowolne wsparcie udzielane przez odbiorców energii zeroemisyjnej.

W ocenie Stowarzyszenia, przedmiotowa zmiana o charakterze regulacyjnym z dużym prawdopodobieństwem doprowadzi do destabilizacji funkcjonowania rynku gwarancji pochodzenia w Polsce i stanowi znaczące ryzyko w procesie synchronizacji polskiego rejestru z ogólnoeuropejskim.

Mając na uwadze powyższe, jako Stowarzyszenie od wielu lat zaangażowane w proces doskonalenia ram regulacyjnych i rozwój systemu gwarancji pochodzenia, jednoznacznie negatywnie odnosimy się do zmiany przepisów skutkującej objęciem przychodów z tytułu obrotu gwarancjami pochodzenia mechanizmem limitu ceny w rozumieniu Ustawy o środkach nadzwyczajnych. W naszej ocenie całkowicie dobrowolny charakter tych instrumentów oraz fakt, że powiązane z nimi przychody pozwalają na zwiększanie konkurencyjności polskiego sektora odnawialnych źródeł energii jednoznacznie pokazują, że przedmiotowa zmiana ma charakter nieuzasadniony i szkodliwy.

W ślad za powyższym postulujemy, by rozliczenia pieniężne dotyczące gwarancji pochodzenia nie były uwzględniane w ramach ceny rynkowej w rozumieniu Ustawy o środkach nadzwyczajnych. Szczegółowe poprawki w tym zakresie przekazujemy w załączeniu do niniejszego pisma (poprawka numer 1 i poprawka numer 2).

Niezależnie od powyższego wskazujemy, że w ramach przedmiotowych zmian do ustawy o środkach nadzwyczajnych projektodawca rozszerzył zakres pozycji, jakie należy uwzględnić w ramach ceny rynkowej sprzedanej energii elektrycznej. Jednocześnie nie przewidziano analogicznych zmian w zakresie ceny rynkowej zakupionej energii elektrycznej w rozumieniu par. 3 ust. 1 *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 listopada 2022 r. w sprawie sposobu obliczania limitu ceny*, który to parametr jest kluczowy z perspektywy obliczania wysokości odpisu na fundusz przez przedsiębiorstwa obrotu.

Wejście w życie omawianych w niniejszym piśmie poprawek do ustawy o środkach nadzwyczajnych bez należytego ujęcia wszystkich dodatkowych rozliczeń pieniężnych również po stronie ceny rynkowej zakupionej energii elektrycznej **skutkować będzie drastycznym pogorszeniem sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw obrotu, które będą zobowiązane rozliczać się z przychodów uwzględniających między innymi sprzedaż gwarancji pochodzenia, nie mogąc jednocześnie wykazać wszystkich pozycji kosztowych, takich jak zakup tych instrumentów. Konieczne jest więc wprowadzenie analogicznych zmian w odniesieniu do ceny rynkowej zakupionej energii elektrycznej.**

Szczegółowa poprawka w tym zakresie znajduje się w załączeniu do niniejszego pisma (poprawka nr 3). Alternatywnie, rozszerzenie zakresu pozycji koniecznych do uwzględnienia w ramach ceny rynkowej zakupionej energii elektrycznej może zostać zrealizowane w ramach *Rozporządzenia w sprawie sposobu obliczania limitu ceny*. Konieczne jest jednak, aby termin wejścia w życie zmian w ustawie o środkach nadzwyczajnych oraz w rozporządzeniu w tym zakresie był jednakowy.

Jednocześnie pozostajemy do dyspozycji do udzielenia dalszych wyjaśnień w przedmiotowym zakresie.

Z poważaniem,

Sebastian Kwapuliński

Wiceprezes Zarządu

Do wiadomości:

Dyrektor Departamentu Elektroenergetyki i Gazu

Załącznik: Propozycja poprawek do *ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw oraz niektórych innych ustaw* (druk sejmowy nr 2973) w zakresie dotyczącym *ustawy z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku.*

Poprawka nr 1

W art. 10 pkt 1 lit. b projektowany art. 2 pkt 8 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) umowy związanej ze sprzedażą energii elektrycznej obejmującej w szczególności instrumenty finansowe w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 1500, 1488, 1933 i 2185), ~~lub gwarancje pochodzenia w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2022 r. poz. 1378 i 1383), zwanej dalej „ustawą o odnawialnych źródłach energii”,~~ w których dodatkowe rozliczenia pieniężne zależą od ilości lub wartości sprzedanej energii elektrycznej;”

Poprawka nr 2

W art. 10 pkt 6 lit. c projektowany art. 23 ust. 2c otrzymuje brzmienie:

„2c. Przy obliczaniu średniej ważonej wolumenem ceny rynkowej sprzedanej energii elektrycznej, o której mowa w ust. 1, 2 i 2b, należy uwzględnić wszystkie dodatkowe rozliczenia pieniężne podmiotów, o których mowa w art. 21, wynikające z zapisów zawartych umów sprzedaży energii elektrycznej lub innych umów, w których dodatkowe rozliczenia pieniężne zależą od ilości lub wartości sprzedanej energii elektrycznej, **z wyłączeniem rozliczeń pieniężnych dotyczących gwarancji pochodzenia w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2022 r. poz. 1378 i 1383).**”

Poprawka nr 3 (w przypadku nie przyjęcia poprawek numer 1 i 2)

W art. 10 pkt 6 lit. c po projektowanym art. 23 po ust. 2c dodaje się nowy ust. 2d w brzmieniu:

„2d. Przy obliczaniu średniej ważonej wolumenem limitu ceny sprzedanej energii elektrycznej w danym okresie, o którym mowa w ust. 1, 2 i 2b, należy uwzględnić wszystkie dodatkowe koszty wynikające z zapisów zawartych umów zakupu energii elektrycznej lub innych umów, w których dodatkowe koszty zależą od ilości lub wartości sprzedanej energii elektrycznej.”

Podsumowanie tez zawartych w piśmie przewodnim:

1. System gwarancji pochodzenia ma **charakter całkowicie dobrowolny** a ewentualna decyzja o wykorzystaniu energii z instalacji odnawialnych źródeł energii pozostaje jedynie w gestii danego odbiorcy końcowego.
2. System gwarancji pochodzenia jest adresowany głównie do przedsiębiorstw zainteresowanych korzystaniem z energii zeroemisyjnej. Wzrost zapotrzebowania na gwarancje pochodzenia wynika więc ze stale rosnącej świadomości przedsiębiorstw w zakresie ochrony środowiska i problematyki zrównoważonego rozwoju.
3. System gwarancji pochodzenia **nie generuje kosztów dla odbiorców końcowych**, którzy nie są zainteresowani korzystaniem z energii zeroemisyjnej.
4. System gwarancji pochodzenia pozwala na osiągnięcie przychodów z tytułu zbycia gwarancji pochodzenia przez inwestorów realizujących projekty OZE – **i co najważniejsze** – powoduje, że są oni bardziej konkurencyjni w procesie zabezpieczania taryfy w systemie aukcyjnym, **co w konsekwencji przekłada się na zmniejszenie kosztów związanych z funkcjonowaniem systemów wsparcia, przyznających pomoc publiczną w formule konkurencyjnej i ogólnym obniżeniem cen energii elektrycznej na rynku.**
5. Przedmiotowa zmiana o charakterze regulacyjnym z dużym prawdopodobieństwem doprowadzi do:
 - destabilizacji funkcjonowania rynku gwarancji pochodzenia w Polsce,
 - znaczącego utrudnienia procesu synchronizacji polskiego rejestru gwarancji pochodzenia z ogólnoeuropejskim,
 - zahamuje rozwój gospodarki zeroemisyjnej w Polsce, a przez co obniży konkurencyjność polskich towarów na rynkach zagranicznych,
 - przyczyni się do wzrostu kosztów wsparcia energetyki odnawialnej udzielanego przez państwo.
6. ***Jeśli gwarancje pochodzenia mają być uwzględniane jako przychód, szczególnie w zakresie realizacji odpisu na fundusz, konieczne jest ich uwzględnienie w koszcie nabycia energii elektrycznej dla spółek obrotu (poprawka nr 3 powyżej).***